

alzheimer
nederland

**Help Alzheimer overwinnen,
dan hoeft niemand
zichzelf te verliezen.**

alzheimer

Gerben Jansen
Dementieverpleegkundige
TWB Thuiszorg met Aandacht
Regio West Brabant

Voorzitter vakgroep dementieverpleegkundigen
V&VN
Bestuurslid V&VN MG
Expert op dementie.nl
Augusta-D

**alzheimer
nederland**

Heej wat leuk! Hoe gaat het met je?

alzheimer
nederland

alzheimer
nederland

Prevalentie

<p>Dementie nu</p> <p>mensen</p> <p>270.000</p>	<p>Dementie 2040</p> <p>mensen</p> <p>>500.000</p>	<p>Wie krijgt dementie?</p> <p>1 op de 5 mensen waarvan 1 op de 3 vrouwen</p>	<p>Wie heeft dementie?</p> <p>8% ► 65 jaar 25% ► 80 jaar 40% ► 90 jaar</p>	<p>Volksziekte</p> <p>met hoge ziektelast</p>
<p>Woont nog thuis</p> <p>70%</p>	<p>Mantelzorgers voor mensen met dementie</p> <p>300.000</p>	<p>Mantelzorgers per week gemiddeld</p> <p>20^{uur}</p>	<p>Mantelzorgers belast</p> <p>50%</p>	<p>Zorgkosten 2014</p> <p>4 miljard</p>

alzheimer
nederland

Prevalentie Rotterdam

Gemeente	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Oud-Beijerland	380	470	590	730	860	960
Papendrecht	540	670	790	920	1.000	1.100
Pijnacker-Nootdorp	590	790	1.000	1.200	1.500	1.800
Ridderkerk	950	1.100	1.200	1.400	1.600	1.700
Rijswijk	1.200	1.200	1.300	1.600	1.900	2.100
Rotterdam	9.400	9.500	10.000	12.000	14.000	15.000
Schiedam	1.200	1.300	1.400	1.700	1.900	2.200
Sliedrecht	470	560	660	770	890	970
Strijen	140	170	220	290	340	370
Teylingen	590	670	780	940	1.100	1.300
Vlaardingen	1.500	1.600	1.700	1.900	2.200	2.400
Voorschoten	540	630	740	890	1.000	1.100
Waddinxveen	420	490	560	670	780	870
Wassenaar	690	740	870	1.000	1.200	1.300
Westland	1.600	2.000	2.400	2.800	3.300	3.800
Westvoorne	340	390	470	590	710	800
Zederik	210	250	300	370	430	470
Zoetermeer	1.700	2.000	2.400	3.000	3.600	4.200
Zoeterwoude	130	180	250	330	410	490
Zuidplas	570	690	860	1.100	1.300	1.500
Zwijndrecht	900	1.000	1.200	1.400	1.500	1.700

Werking geheugen

alzheimer
nederland

- Zintuiglijk geheugen
- Korte termijn geheugen
- Lange termijn geheugen
  - Episodisch geheugen
  - Semantisch geheugen
  - Procedureel geheugen

Drie manieren om te leren

- Perceptuele priming
- Klassieke conditionering
- Sensitatie

alzheimer
nederland

Vergeetachtigheid - Dementie

Vergeetachtigheid

- Vergeten wie u heeft gesproken op uw verjaardag (details)

Dementie

- Vergeten dat u uw verjaardag heeft gevierd (geheel)

Vergeetachtigheid

- U kunt niet op de naam komen, maar weet het weer als u de naam hoort (puntje van uw tong...)

Dementie

- U kunt niet op de naam komen, als u het hoor herkent u de naam niet (informatie kwijt)

Vergeetachtigheid

- Een nieuwe naam onthouden kost meer tijd en moeite

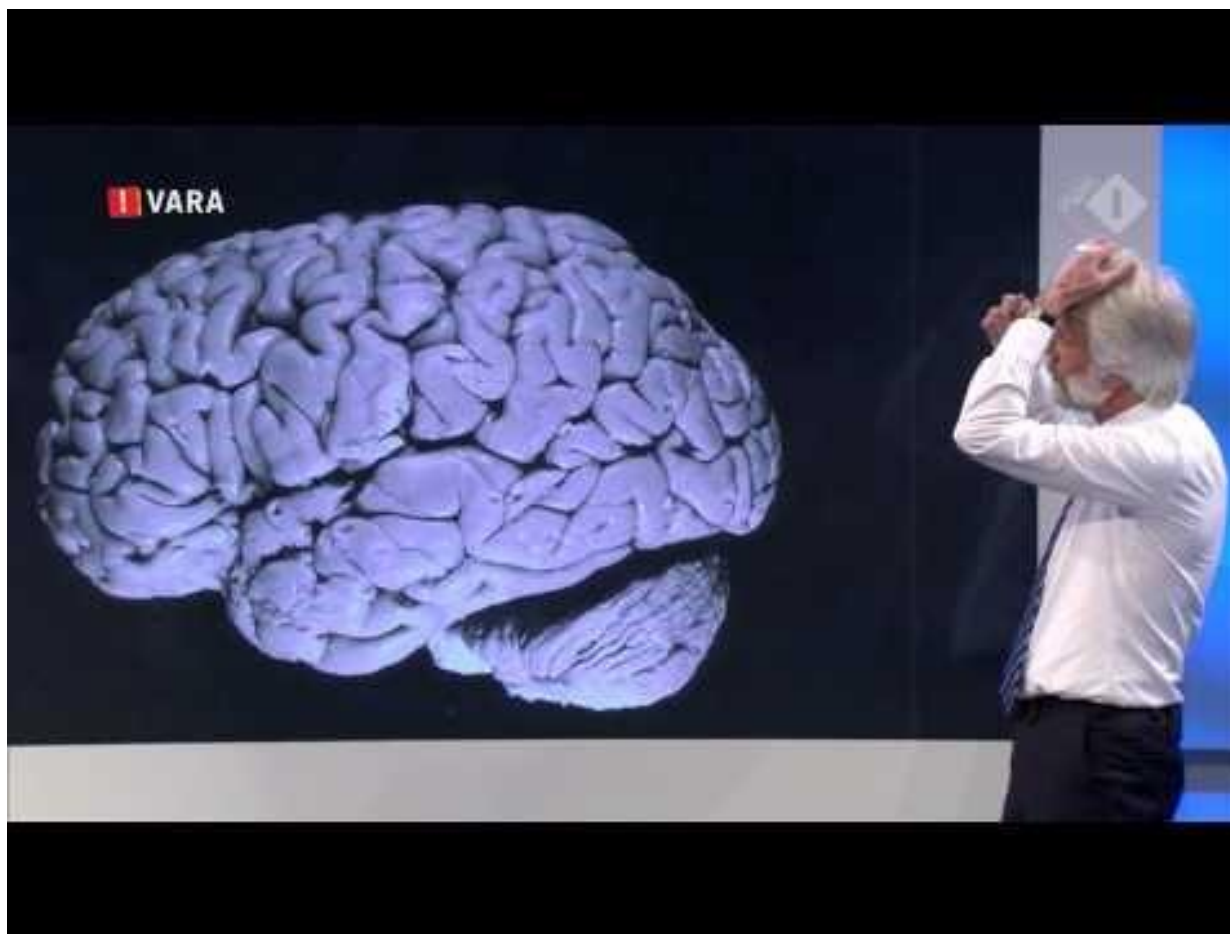
Dementie

- Een nieuwe naam wordt nauwelijks of niet verwerkt

alzheimer
nederland

Erik Scherder vertelt over Alzheimer

alzheimer
nederland

Eerste signalen dementie

- Vergeetachtigheid
- Niets lukt meer
- Verdwalen in tij den plaats
- Taalproblemen
- Spullen kwijtraken
- Verminderd beoordelingsvermogen
- Terugtrekken uit sociale activiteiten
- Verandering in gedrag en karakter
- Onrust
- Visuele problemen

ach oma, zo lang
wij nog precies
weten wie jij
bent...

alzheimer
nederland

Verschijnselen in huis

- Beschimmelde spullen in de koelkast
- Kopen van onnodige spullen
- Wanorde in huis
- Vuile was terug in de kast leggen
- Zichzelf niet meer verzorgen
- Niet meer koken
- Onverzorgd uiterlijk
- Steeds dezelfde dingen schoonmaken en andere verwaarlozen
- Contact met onbekende mensen/dingen vermijden
- Vergeten hoe apparatuur werkt

alzheimer
nederland

Omgaan met...

- Maak korte zinnen
- Vraag door, stel de vraag anders
- Geen radio of TV aan tijdens het gesprek
- Eén ding tegelijk
- Controleer of de vraag begrepen is
- Maak begeleidende gebaren
- Geef je volle aandacht
- Kijk de persoon aan

alzheimer
nederland

Dementie en stress

- Stress verergert verschijnselen die bij dementie horen
- Hoe groter de stress, hoe erger de klachten; irritatie en piekeren gaan over in woede, paniek aanvallen, wantrouwen en of depressieve gevoelens
- Gewone dagelijkse dingen worden lastiger, alles gaat meer energie kosten

alzheimer
nederland

Communicatie

- Het gesproken woord
- Het geschreven woord
- Lichaamstaal
- De manier waarop iets wordt gezegd, klank van de stem, tempo, de toon waarop we het zeggen

alzheimer
nederland

Contact maken

- Benader de persoon met dementie niet van achteren
- Neem de tijd voor je met een handeling begint
- Praat niet met de stem van een kleuterjuf
- Praat langzaam en behandel 1 onderwerp
- Ondersteun met gebaren
- Kijk de persoon met dementie aan

alzheimer
nederland

Het bieden van veiligheid

alzheimer
nederland

Zorg voor een gunstige omgeving

- Mensen met dementie houden over het algemeen van traag
- Mensen met dementie houden niet van dwang of overmacht
- Mensen met dementie vinden het prettig als hun omgeving herkenbaar is

De juiste prikkel op het juiste moment

alzheimer
nederland

- De klok is vastgelopen, tijdstippen zeggen niets mee
- Houvast bieden door gerichte prikkels aanbieden en zo weinig mogelijk afleidende prikkels

alzheimer
nederland

Doseren van prikkels

- Veel mensen met dementie zijn gevoelig voor geluid en bewegingsprikkels
- Teveel prikkels roepen angst en onrust op
- Regelmaat geeft houvast

alzheimer
nederland

Weinig laten falen

- Mensen met dementie voelen zich bijna voortdurend falen
- Falen verminder je door;
  - niet testen
  - niet verbeteren
  - niet overhoren
  - geen standje geven
  - niet confronteren

alzheimer
nederland

Beweging bevorderen

- Laten zien wat je bedoelt
- Beweging inleiden
- Juiste plaats laten zien
- Verleiden tot (haptomie)
- Veel (dag) licht

alzheimer
nederland

Casemanagement dementie

Historie

- Oorsprong casemanagement 50 jaar geleden in de Verenigde Staten vanuit de psychiatrie
- Het casemanagement komt in veel velden van de zorg voor zoals in de jeugdzorg '1 gezin 1 plan'.
- Zorgstandaard dementie (2013)

Het systematisch aanbieden van gecoördineerde behandeling, zorg en ondersteuning door een vaste professional, die deel uitmaakt van een lokaal samenwerkingsverband gericht op thuiswonende mensen met dementie en hun naasten, gedurende het hele traject van niet pluis of de diagnose tot aan opname

alzheimer
nederland

Voor de duidelijkheid

- Casemangement Dementie kost u niets extra's
- Het gaat NIET af van uw eigen risico
- Hoe vaak uw casemanagement ontvangt stemt u zelf af met uw casemanager
- Als er geen klik is kunt u vragen om een andere
- U hoeft geen toestemming te vragen aan uw huisarts en/of specialist
- Iedereen mag een casemanager inschakelen
- Een casemanager is er niet alleen voor ouderen met dementie óók voor jonge mensen met dementie (juist dan...)
- Een gesprek kan ook met alleen de persoon met dementie, echtgenot(e) of kinderen van
- Het kost u alleen een...

alzheimer
nederland

...

alzheimer
nederland

...

alzheimer
nederland

Casemanagement Dementie

- Altijd een HBO opgeleide zorg professional met een aanvullende opleiding Casemanagement Dementie
- Verschillende achtergronden
  - HBO verpleegkundige (landelijk 86,4%)
  - HBO maatschappelijk werk (landelijk 14,3%)

alzheimer
nederland

Zijn er nog vragen?

Contact

Email

info@augusta-d.nl

Twitter

@GerbenJansen72

Linkedin

Gerben Jansen